

Jaarstukken 2019

gemeente
gouda

4.4 Financiering

4.4.1 Inleiding

In deze paragraaf wordt besproken hoe de gemeente Gouda in 2019 is omgegaan met de vermogenspositie en het beheer van de geldstromen. Ook de uitvoering van het in de begroting 2019 voorgenomen treasurybeleid komt aan bod.

4.4.2 Belangrijkste conclusies

De belangrijkste conclusies uit de paragraaf financiering zijn:

- De omvang van de schuldbestand per 31 december bedraagt € 268 miljoen en ligt ruim onder het schuldenplafond van € 310 miljoen.
- De omvang van de schuldbestand per 31 december ligt € 14 miljoen lager dan eind 2018 en € 24 miljoen lager dan begroot.
- In 2019 is een tweetal aflossingsvrije leningen met een omvang van € 36,3 miljoen omgezet naar een lineair lossende lening tegen een laag rentepercentage (1,3%).
- Het renteresultaat bedraagt € 1,9 miljoen (23%); hiermee wordt voldaan aan BBV-normering.
- Er is voldaan aan de voorschriften vanuit de wet Fido (kasgeldlimiet en renterisiconorm).
- Eind 2019 is een actualisatie van het treasurystatuut voorbereid. Het college heeft het geactualiseerde statuut begin 2020 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

4.4.3 Beleid

Het financieringsbeleid wordt uitgevoerd door de treasury van de afdeling Financiën en gedurende het jaar getoetst door het treasury comité. Het treasuryproces wordt in control gehouden door een adequate administratieve organisatie en interne controle, vastgelegd in het handboek treasury. Het financieringsbeleid is erop gericht een efficiënte financiering te realiseren. Wij doen dat door op grond van de liquiditeitsplanning en de analyse van de meerjarige financieringsbehoefte te streven naar een optimale verhouding tussen kortlopende en langlopende financieringsmiddelen.

Bij de begroting 2019 zijn de volgende speerpunten van treasurybeheer en beleid vastgelegd:

Prioriteiten	Doelstelling	Realisatie
Beheersen omvang leningenportefeuille	Blijven onder het schuldenplafond 31-12-2019 van € 310 miljoen	De werkelijke schuldbestand op 31-12-2019 bedroeg € 268 miljoen is daarmee ruim binnen de doelstelling gebleven.
Beheersen financieringsbehoefte	<ul style="list-style-type: none">• Kasgeldlimiet: 8,5%• Renterisiconorm op vaste schuld: 20%• Limiet schatkistbankieren 0,75%	<ul style="list-style-type: none">• Kasgeldlimiet < 8,5%• Renterisico vaste schuld < 20%• Per 31-12-2019 kortlopende uitzetting bij Agentschap ministerie van Financiën in lijn met spelregels rondom schatkistbankieren
Beheersen renterisico's	Zo goedkoop mogelijk financieren en risico's tijdig signaleren en beperken	De financieringsbehoefte is waar mogelijk met kort geld gedekt, zonder overschrijding van de kasgeldlimiet. Een aantal aflossingsvrije leningen is omgezet naar laagrentende lineair aflossende leningen.
Onderhouden administratieve organisatie van de treasuryfunctie	Van treasurytransacties is een getekende dealslip aanwezig.	In 2019 conform de doelstellingen uitgevoerd.
Onderhouden cashflowprognose	De cashflowprognoses met horizon < 2 jaar is voldoende betrouwbaar.	Cashflowprognose is voldoende betrouwbaar, mede ondersteund door verbeterde programmasturing / informatieverstrekking vanuit uitvoerende afdelingen.

Treasurystatuut

In 2019 is gewerkt aan het actualiseren van het treasurystatuut 2015, zodat het blijft voldoen aan de vigerende wet- en regelgeving. Het college heeft het geactualiseerde statuut begin 2020 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

In deze actualisatieslag zijn de handboeken Treasury en Borgstellingen meegenomen. Deze handboeken geven invulling aan een adequate vastlegging van de Administratieve Organisatie en de Interne Controle van de treasuryprocessen en de processen rondom het afgeven en beheersen van borgstellingen. Beide handboeken zijn in januari 2020 door het college vastgesteld.

Alternatieve financiering

In 2019 is met name in relatie tot de toekomstige investeringen in het Uitvoeringsplan 1e tranche Integraal Huisvestingsplan (IHP) intensief beoordeeld of alternatieve financiering toepasbaar is.

Alternatief financieren kan een bruikbaar instrument zijn om de schuldbestand te ontlasten (treasury-argument) en/of de 'total cost of ownership' te verlagen (doelmatigheidsargument). In hoeverre dit voor de gemeente Gouda een toepasbaar instrument is, zal per geval worden beoordeeld. Tegelijkertijd is alternatief financieren in relatie tot onderwijs en andere gemeentelijke voorzieningen een relatief nieuw instrument, dat zich in een experimentele fase bevindt en duidelijke risico's met zich meebrengt. Zo is bijvoorbeeld nog onvoldoende praktijkervaring opgedaan met het definiëren en beheren van

prestatiecontracten en met de flexibiliteit van private investeerders gedurende de exploitatieperiode. Ook is onduidelijk hoe een gemeente vooraf inzicht kan krijgen in de herkomst van de ingebrachte middelen en wat er gebeurt als de private investeerder na enkele jaren onverhoopt failliet zou gaan.

Op dit moment is traditionele financiering goedkoper dan alternatieve vormen. Dit wordt met name veroorzaakt door de rendementseis van private investeerders die al snel rond de 5% bedraagt, terwijl gemeenten op dit moment tegen percentages van 1% of minder langlopende geldleningen kunnen afsluiten.

Alles overwegende is vooralsnog de conclusie dat alternatieve financiering voor de gemeente Gouda niet profijtlijker is dan traditioneel financieren. Dit neemt niet weg dat ten aanzien van toekomstige investeringen, ook voor niet onderwijsinvesteringen, het gebruik van alternatieve financieringsmogelijkheden als reële optie zal worden afgewogen, waarbij ook andere factoren dan louter financiële mee worden afgewogen.

Duurzaamheid

In het treasury statuut is vastgelegd dat de gemeente Gouda streeft naar de aanschaf en het gebruik van duurzame financiële producten en de samenwerking met duurzame, financiële instellingen. De in 2019 gesloten geldleningen en omgezette geldleningen hebben alle via BNG Bank plaatsgevonden.

BNG Bank heeft actief beleid op het gebied van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (voor meer informatie zie o.a. www.bngbank.nl/mvo) en kwalificeert daarom als duurzame financiële instelling. Dit is bevestigd door een toonaangevend ratingbureau op het gebied van duurzaamheid Oekom Research die BNG Bank beschouwt als één van duurzame koplopers in de bancaire sector. Als sterke punten ziet Oekom onder meer het sterke maatschappelijke karakter van de leningenportefeuille en de initiatieven op het gebied van financiering van duurzame investeringen. Hiermee is aan de door de gemeenteraad gestelde voorwaarde voldaan.

4.4.4 Rente

Renteresultaat

Het voordelig renteresultaat voor 2019 komt uit op € 1,9 miljoen. Dat is € 0,5 miljoen hoger dan de primitieve begroting.

In 2019 is € 8,8 miljoen aan rentekosten geboekt. Dit is € 0,3 miljoen lager dan de primitieve begroting, waarin € 9,1 miljoen was opgenomen. Via de methodiek van de renteomslag is in totaal € 10,1 miljoen aan rentelasten omgeslagen over de activa en daarmee doorbelast aan de taakvelden. Dit is € 0,1 miljoen hoger dan in de primitieve begroting. De boekwaarde van de activa die integraal zijn gefinancierd, bedraagt € 361 miljoen. De renteomslag naar grondexploitaties bedraagt € 0,6 miljoen. Dat is € 0,1 miljoen hoger dan in de primitieve begroting was opgenomen.

De afwijking tussen de toegestane aan taakvelden toe te rekenen rentelasten van € 8,2 miljoen en de werkelijk toegerekende rente van € 10,1 miljoen bedraagt € 1,9 miljoen, oftewel 23%. Volgens het BBV zijn gemeenten verplicht tot nacalculatie van het omslagpercentage als de afwijking groter of gelijk aan 25% is (beneden deze grens is dit optioneel). Over 2019 is niet tot correctie overgegaan.

Met onderstaand schema wordt invulling gegeven aan dit inzicht.

